

PART - A
MATHEMATICS

1. Let $f(x)$ be a function such that $f'(x) = f(x)$, with $f(0) = 1$ and $g(x)$ be a function satisfies $f(x) + g(x) = x^2$. Then the value of $\int_0^1 f(x)g(x) dx$ is

ধরাহ'ল $f(x)$ এটা ফলন, য'ত $f'(x) = f(x)$, $f(0) = 1$ আক $g(x)$ এটা ফলন যি, $f(x) + g(x) = x^2$ সিদ্ধ কলে। তেজ $\int_0^1 f(x)g(x) dx$ ব মান হ'ব

(A) $e - \frac{e^4}{2} - \frac{5}{2}$

(B) $e + \frac{e^2}{2} - \frac{5}{2}$

(C) $e - \frac{e^2}{2} - \frac{3}{2}$

(D) $e + \frac{e^2}{2} + \frac{5}{2}$

2. If A is a 3×3 matrix satisfying $A \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -1 \\ 2 \\ 3 \end{bmatrix}$, $A \begin{bmatrix} 1 \\ -1 \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ -1 \end{bmatrix}$ and $A \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 12 \end{bmatrix}$, then the sum of the diagonal elements in A is

যদি A এটা 3×3 মাত্ৰি হয়, যি $A \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -1 \\ 2 \\ 3 \end{bmatrix}$, $A \begin{bmatrix} 1 \\ -1 \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ -1 \end{bmatrix}$ আক $A \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 12 \end{bmatrix}$ সিদ্ধ কলে; তেজ A কৰীয়াৰ দ্বীল কেইটোৰ যোগফল হ'ব

(A) 8

(B) 9

(C) 10

(D) 11

3. Given that $x \in [0, 1]$ and $y \in [0, 1]$. Let A be the event of (x, y) satisfying $y^2 \leq x$ and B be the event of (x, y) satisfying $x^2 \leq y$. Then

দিয়া আছে $x \in [0, 1]$ আক $y \in [0, 1]$ । ধরাহ'ল A , (x, y) ব ঘটনা যি $y^2 \leq x$ সিদ্ধ কলে আক B হ'ল (x, y) ব ঘটনা যি $x^2 \leq y$ সিদ্ধ কলে। তেজ

(A) $P(A \cap B) = \frac{1}{3}$

(B) A, B are exhaustive

$P(A \cap B) = \frac{1}{3}$

A আক B তেজ সংপূৰ্ণ ঘটনা

(C) A, B are mutually exclusive

(D) A, B are independent

A আক B পাৰস্পৰিক অসংযুক্ত ঘটনা

A আক B পাৰস্পৰিক স্বতন্ত্ৰ

25. Let A, B, C be three sets of complex numbers as defined below :

$A = \{z : \text{Im}(z) \geq 1\}$, $B = \{z : |z - 2 - i| = 3\}$, $C = \{z : \text{Re}((1-i)z) = \sqrt{2}\}$, then the number of elements in the set $A \cap B \cap C$ is

A, B, C তিনিটি জটিল সংখ্যার সংহতি তলত দিয়া ধরলে সংজ্ঞাবদ্ধ করা হয়েছে :

$A = \{z : \text{Im}(z) \geq 1\}$, $B = \{z : |z - 2 - i| = 3\}$, $C = \{z : \text{Re}((1-i)z) = \sqrt{2}\}$, তেজে $A \cap B \cap C$ সংহতির মৌলিক সংখ্যা হ'ব

(A) 0 (B) 1

(C) 2 (D) ∞

26. From $3n$ consecutive natural numbers, 3 natural numbers are chosen at random without replacement. The probability that the sum of the chosen numbers is divisible by 3 is

$3n$ ক্রমিক স্বাভাবিক সংখ্যার পৰা 3 টা স্বাভাবিক সংখ্যা পুনৰ্স্থাপিত নকৰাকৈ যাদৃচ্ছিক ভাবে নিৰ্বাচন কৰা হ'ল। এনেধৰণে নিৰ্বাচন কৰা সংখ্যা কেইটাৰ যোগফল 3 ৰে বিভাজ্য হোৱাৰ সম্ভাব্যতা হ'ব

(A) $\frac{n(3n^2 - 3n + 2)}{2}$

(B) $\frac{(3n^2 - 3n + 2)}{2(3n - 1)(3n - 2)}$

(C) $\frac{3n^2 - 3n + 2}{(3n - 1)(3n - 2)}$

(D) $\frac{n(3n - 1)(3n - 2)}{3(n - 1)}$

27. If the lines $x + 2ay + a = 0$, $x + 3by + b = 0$ and $x + 4cy + c = 0$ are concurrent, where $abc \neq 0$, then a, b and c are in

যদি $x + 2ay + a = 0$, $x + 3by + b = 0$ আৰু $x + 4cy + c = 0$ ৰেখাকেইডাল একবিন্দুগামী আৰু $abc \neq 0$ তেন্তিয়া a, b আৰু c

(A) A.P.

(B) G.P.

সমান্তৰ প্রগতিত থাকিব

গুণোত্তৰ প্রগতিত থাকিব

(C) H.P.

(D) Not in any progression

হৰাৎক প্রগতিত থাকিব

কোনো প্রগতিত নাথাকে

14. Let $\vec{u} = \hat{i} + \hat{j}$, $\vec{v} = \hat{i} - \hat{j}$ and $\vec{w} = \hat{i} + 2\hat{j} + 3\hat{k}$. If $\hat{n}$ is a unit vector such that $\vec{u} \cdot \hat{n} = 0$ and $\vec{v} \cdot \hat{n} = 0$, then $|\vec{w} \cdot \hat{n}|$ is equal to

যদিহবেক, $\vec{u} = \hat{i} + \hat{j}$, $\vec{v} = \hat{i} - \hat{j}$ আৰু $\vec{w} = \hat{i} + 2\hat{j} + 3\hat{k}$ । যদি $\hat{n}$ এটা একক ভেক্টৰ হয়, যাতে $\vec{u} \cdot \hat{n} = 0$ আৰু $\vec{v} \cdot \hat{n} = 0$; তেন্তে $|\vec{w} \cdot \hat{n}|$ ৰ মান হ'ব

- (A) 0 (B) 1
(C) 2 (D) 3

15. If $|f(x_1) - f(x_2)| < (x_1 - x_2)^2$, for all $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$, then the equation of tangent to the curve $y = f(x)$ at the point (1, 2).

যদি $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$, সকলো মানৰ বাবে $|f(x_1) - f(x_2)| < (x_1 - x_2)^2$ হয়, তেন্তে (1, 2) বিন্দুত, $y = f(x)$ ৰ স্পৰ্শকৰ সমীকৰণ হ'ব

- (A) $y = 1$ (B) $y = 2$
(C) $x = 1$ (D) $x = 2$

16. The value of k , for which the sum of the squares of the roots of the equation $x^2 - (k-2)x - k - 1 = 0$ will be minimum.

k ৰ কি মানৰ বাবে, $x^2 - (k-2)x - k - 1 = 0$ সমীকৰণৰ বীজকেইটাৰ বৰ্গৰ যোগফল নূন্যতম হ'ব

- (A) 1 (B) 0
(C) 3 (D) 2

17. The mean of 16 observations is 18. If one of the observation valued 18 is deleted and four new observations valued 3, 4, 5 and 22 are added, then the new mean is

16 টা তথ্যৰ মাধ্যম হ'ল 18, যদি তাৰে এটা তথ্য যাৰ মান 18, তাক আতৰায় চাৰিটা নতুন তথ্য যাৰ মান 3, 4, 5 আৰু 22, যোগ দিয়া হয়, তেন্তে নতুন মাধ্যম হ'ব

- (A) 18 (B) 22
(C) 16 (D) 15

34. Let A and B be two sets containing 3 elements and 4 elements respectively. The number of subsets of $A \times B$ having 3 or more elements is
 ধরাহউক A আৰু B কমে, 3 আৰু 4 মৌলযুক্ত দুটা সংহতি। তেনেহ'লে $A \times B$ সংহতিৰ 3 বা অধিক মৌলযুক্ত উপসংহতিৰ সংখ্যা হ'ব

(A) 4017

(B) 4016

(C) 3357

(D) 3356

35. The number of common tangents to the circles $x^2 + y^2 - 4x - 6y - 12 = 0$ and $x^2 + y^2 + 6x + 18y + 26 = 0$ is

$x^2 + y^2 - 4x - 6y - 12 = 0$ আৰু $x^2 + y^2 + 6x + 18y + 26 = 0$ বৃত্তদুটাৰ সাধাৰণ স্পৰ্শকৰ সংখ্যা হ'ব

(A) 2

(B) 4

(C) 1

(D) 3

36. The two lines $x = ay + b$, $z = cy + d$; and $x = a'y + b'$, $z = c'y + d'$ are perpendicular to each other if

$x = ay + b$, $z = cy + d$; আৰু $x = a'y + b'$, $z = c'y + d'$ রেখাদুটাৰ পরস্পৰৰ লম্ব হ'ব যদিহে

(A) $aa' + cc' = -1$

(B) $aa' + cc' = 1$

(C) $\frac{a}{a'} + \frac{c}{c'} = -1$

(D) $\frac{a}{a'} + \frac{c}{c'} = 1$

37. If (α, α^2) falls inside the angle made by the lines $y = \frac{x}{2}$, $x > 0$ and $y = 3x$, $x > 0$, then α belongs to

যদি (α, α^2) , $y = \frac{x}{2}$, $x > 0$ আৰু $y = 3x$, $x > 0$ রেখাকেইডালে সৃষ্টি কৰা কোণৰ মাজত অৱস্থিত হয়, তেন্তে α ৰ অৱস্থিতি হ'ব

(A) $(0, \frac{1}{2})$

(B) $(3, \infty)$

(C) $(\frac{1}{2}, 3)$

(D) $(-3, -\frac{1}{2})$

4. The system $x + y + z = 6$, $x + 2y + 3z = 10$, $x + 2y + \lambda z = \mu$ of linear equations has
 $x + y + z = 6$, $x + 2y + 3z = 10$, $x + 2y + \lambda z = \mu$ বৈধিক সমীকরণ কেইটাৰ

(A) no solution if $\lambda \neq 3$, $\mu \neq 10$

যদি $\lambda \neq 3$, $\mu \neq 10$ তেজে কোনো সমাধান নাই

(B) a unique solution if $\lambda = 3$

যদি $\lambda = 3$, তেজে মাত্ৰ এটাই সমাধান আছে

(C) infinitely many solutions if $\lambda = 3$, $\mu = 10$

যদি $\lambda = 3$, $\mu = 10$ তেজে অসীম সংখ্যক সমাধান আছে

(D) finitely many solutions if $\lambda = 3$, $\mu = 10$

যদি $\lambda = 3$, $\mu = 10$ তেজে সসীম সংখ্যক সমাধান আছে

5. Which of the following does not obey Mean value theorem in the interval $[0, 1]$?

তলৰ কোনটোৱে $[0, 1]$ অন্তৰালত মাধ্যমান উপপাদ্য মানি নচলে

(A) $f(x) = |x|$

(B) $f(x) = x|x|$

(C) $f(x) = \begin{cases} \frac{\sin x}{x} & \text{if } x \neq 0 \\ 1, & \text{if } x = 0 \end{cases}$

(D) $f(x) = \begin{cases} \frac{1}{2} - x & \text{if } x < \frac{1}{2} \\ \left(\frac{1}{2} - x\right)^2 & \text{if } x \geq \frac{1}{2} \end{cases}$

6. The equation $\sin^{-1}(x) - \cos^{-1}(x) = \cos^{-1}\left(\frac{\sqrt{3}}{2}\right)$ has

$\sin^{-1}(x) - \cos^{-1}(x) = \cos^{-1}\left(\frac{\sqrt{3}}{2}\right)$ সমীকরণৰ

(A) no solution

কোনো সমাধান নাই

(B) unique solution

এটাই মাত্ৰ সমাধান থাকিব

(C) infinite number of solutions

সমাধানৰ সংখ্যা অসীম

(D) exactly two solutions

কেৱল দুটা সমাধান থাকিব

7. If $f(x) = 2x^3 + 3x - 6$ for all $x \in \mathbb{R}$, then the function $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ is:

যদি $f(x) = 2x^3 + 3x - 6 \quad \forall x \in \mathbb{R}$, তেতিয়া $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ ফলনটো:

(A) one-one and onto

(B) one-one but not onto

এককী আৰু আচ্ছাদক

এককী কিন্তু আচ্ছাদক নহয়

(C) onto but not one-one

(D) neither one-one nor onto

আচ্ছাদক কিন্তু এককী নহয়

এককী আৰু আচ্ছাদক কোনোদোৰেই নহয়।

8. The value of the integral $\int_0^1 \frac{xe^x}{(x+1)^2} dx$ is equal to

$\int_0^1 \frac{xe^x}{(x+1)^2} dx$ ৰ মান হ'ব

(A) $\frac{e}{2}$

(B) $2e$

(C) $\frac{e}{2} - 1$

(D) $e - 1$

Let $y(x)$ satisfy the differential equation $\cos x \frac{dy}{dx} + y \sin x = 1$ and let $y(0) = 1$.

Then the value of $y\left(\frac{\pi}{4}\right)$ is equal to

ধৰা হ'ল $\cos x \frac{dy}{dx} + y \sin x = 1$ অৱকলনীয় সমীকৰনটোৰ $y(x)$ এটা সমাধান আৰু $y(0) = 1$. তেন্তে

$y\left(\frac{\pi}{4}\right)$ ৰ মান হ'ব:

(A) 1

(B) $\sqrt{2}$

(C) $\frac{1}{\sqrt{2}}$

(D) $\frac{1}{2}$

38. Let $f(x) = \sin x, \forall x \in \left[0, \frac{\pi}{2}\right]$,

$f(x) + f(\pi - x) = 2, \forall x \in \left(\frac{\pi}{2}, \pi\right]$,

and $f(x) = f(2\pi - x), \forall x \in [\pi, 2\pi]$.

If area enclosed by $y = f(x)$ and x-axis is $a\pi + b$, then the value of $a^2 + b^2$ is

প্রদত্ত $f(x) = \sin x, \forall x \in \left[0, \frac{\pi}{2}\right], f(x) + f(\pi - x) = 2, \forall x \in \left(\frac{\pi}{2}, \pi\right]$, আৰু

$f(x) = f(2\pi - x), \forall x \in [\pi, 2\pi]$, যদি $y = f(x)$ আৰু x-অক্ষৰ মাজৰ ক্ষেত্রফল $a\pi + b$ হয়, তেন্তে $a^2 + b^2$ ৰ মান হ'ব

(A) 5

(B) 4

(C) 2

(D) none of these

এটাও নহয়

39. $\int \sec^2 \theta (\sec \theta + \tan \theta)^2 d\theta$ is equal to

$\int \sec^2 \theta (\sec \theta + \tan \theta)^2 d\theta$ ৰ মান

(A) $\frac{(\sec \theta + \tan \theta)}{2} [2 + \tan \theta (\sec \theta + \tan \theta)] + C$

(B) $\frac{(\sec \theta + \tan \theta)}{3} [2 + 4 \tan \theta (\sec \theta + \tan \theta)] + C$

(C) $\frac{(\sec \theta + \tan \theta)}{3} [2 + \tan \theta (\sec \theta + \tan \theta)] + C$

(D) $\frac{3(\sec \theta + \tan \theta)}{2} [2 + \tan \theta (\sec \theta + \tan \theta)] + C$

40. Let f be a non-constant continuous function and $f(x) \neq 0$ for all $x \geq 0$. Let f satisfies the relation $f(x) \cdot f(\beta - x) = 1$, for some $\beta \in \mathbb{R}^+$. Then the value of

$\int_0^\beta \frac{dx}{1+f(x)}$ is

প্রদত্ত f এটা অসংকট অবিচ্ছিন্ন ফলন, আৰু $f(x) \neq 0$ x ৰ যিকোনো মান য'ত $x \geq 0$ ৰ বাবে।

প্রদত্ত কোনো এক $\beta \in \mathbb{R}^+$ ৰ বাবে, $f(x) \cdot f(\beta - x) = 1$, তেন্তে $\int_0^\beta \frac{dx}{1+f(x)}$ ৰ মান হ'ব

(A) β

(B) $\frac{\beta}{2}$

(C) $\frac{\beta}{4}$

(D) $f(\beta)$

31. If $\tan \theta = \frac{1}{3}$, then the value of $3\cos 2\theta + \sin 2\theta$ is equal to

କିମ୍ବା $\tan \theta = \frac{1}{3}$, ତେଣୁ $3\cos 2\theta + \sin 2\theta$ ର ମାନ ହେବ :

A 3

B $\frac{3}{10}$

C $\frac{10}{3}$

D 1

32. The total number of three digits positive even integers which can be formed by using the digits only from the set $\{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7\}$ and without repeating the digits, is

$\{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7\}$ ସଂଖ୍ୟାରେ ଅନୁକ୍ରମିକ ଭାବରେ କିମ୍ବା ପୁନଃ-ପୁନଃ ମୁଣ୍ଡ ତିନିଠି ଆଙ୍କେ ଯୁକ୍ତ ଯୁକ୍ତ ସଂଖ୍ୟା ହେବ :

A 60

B 90

C 360

D 2520

33. Let $f(x) = |x|^{\frac{5}{2}}$ for all $x \in \mathbb{R}$. Then

ଯଦ୍ୟଦ୍ $f(x) = |x|^{\frac{5}{2}}$ $\forall x \in \mathbb{R}$, ତେଣୁ

A $f'(x) = \frac{5}{2}|x|^{\frac{3}{2}}$ for all $x \in \mathbb{R}$

B $f'(x) = \frac{5}{2}|x|^{\frac{1}{2}}x$ for all $x \in \mathbb{R}$

C $f'(x) = \frac{5}{2}|x|^{\frac{3}{2}}$ $\forall x \in \mathbb{R}$

D $f'(x) = \frac{5}{2}|x|^{\frac{1}{2}}x$ $\forall x \in \mathbb{R}$

C $f'(0)$ does not exist

D $f'(-1)$ does not exist

$f'(0)$ ସ୍ଥିତ ନହୁଏ

$f'(-1)$ ସ୍ଥିତ ନହୁଏ

28. If f, g are twice differentiable functions on $[0, 2]$ satisfying $f''(x) = g''(x)$, $f(1) = g(1)$ and $f(2) = 3, g(2) = 9$, then $f(x) - g(x)$ at $x = \frac{3}{4}$ equals to

যদি $f, g, [0, 2]$ ত দুবার অৱকলনীয় ফলন হয়, যাতে $f''(x) = g''(x)$, $f(1) = g(1)$ আৰু $f(2) = 3, g(2) = 9$, তেন্তে $f(x) - g(x)$ ৰ $x = \frac{3}{4}$ ত মান হ'ব

- (A) 0 (B) -6
(C) 8 (D) 2

29. If $\vec{a}, \vec{b}$ and $\vec{c}$ are three vectors such that $|\vec{a}| = 3, |\vec{b}| = 4$ and $|\vec{c}| = \sqrt{24}$ and sum of any two vectors is perpendicular to the third vector, then $|\vec{a} + \vec{b} + \vec{c}|$ is equal to

যদি $\vec{a}, \vec{b}$ আৰু $\vec{c}$ তিনিটা ভেক্টৰ হয়, যাতে $|\vec{a}| = 3, |\vec{b}| = 4$ আৰু $|\vec{c}| = \sqrt{24}$, আৰু যিকোনো দুটাৰ যোগফল তৃতীয় ভেক্টৰৰ লম্ব, তেন্তে $|\vec{a} + \vec{b} + \vec{c}|$ ৰ মান হ'ব

- (A) $5\sqrt{2}$ (B) 7
(C) $7\sqrt{2}$ (D) 5

30. Out of 20 consecutive positive integers, two are chosen at random. If the probability that their sum is odd is $\frac{10}{\lambda}$, then $\lambda =$

20 টা ধনাত্মক ক্ৰমিক সংখ্যাৰ পৰা দুটা ঘাদৃষ্টিক ভাবে বাছনি কৰা হ'ল। যদি তাহাঁতৰ যোগফল অযোৰ হোৱাৰ সম্ভাৱণা $\frac{10}{\lambda}$ হয়, তেন্তে λ ৰ মান হ'ব

- (A) 19 (B) 10
(C) 12 (D) 15

21. The domain of the function $f(x) = \frac{1}{\sqrt{|x|-x}}$ is

$f(x) = \frac{1}{\sqrt{|x|-x}}$ ফলনৰ আনিফেক্স হ'ব

(A) $(-\infty, 0)$

(B) $(-\infty, \infty) - \{0\}$

(C) $(0, \infty)$

(D) $(-\infty, 1) - \{0\}$

22. Three numbers are chosen at random without replacement from $\{1, 2, 3, \dots, 8\}$. The probability that their minimum is 3, given that their maximum is 6, is

$\{1, 2, 3, \dots, 8\}$ ৰ পৰা হাদৃষ্টিৰ ভাবে পুনৰাবৃত্তি নঘটোৱাকৈ তিনিটা সংখ্যা নিৰ্বাচন কৰা হ'ল। সিহঁতৰ মূন্যতম মান 3 হোৱাৰ সম্ভাৱনা কিমান, দিয়া আছে যে সিহঁতৰ উচ্চতম মান 6

(A) $\frac{1}{4}$

(B) $\frac{3}{8}$

(C) $\frac{3}{4}$

(D) $\frac{1}{5}$

23. If one of the lines of $my^2 + (1 - m^2)xy - mx^2 = 0$ is a bisector of the angle between the lines $xy = 0$, then m is

$my^2 + (1 - m^2)xy - mx^2 = 0$ সমীকৰণৰ এডাল ৰেখা যদি, $xy = 0$ ৰেখাদুডালৰ মাজৰ কোণৰ অক্ষণ্ডক হয়, তেন্তে m ৰ মান হ'ব

(A) $-\frac{1}{2}$

(B) -2

(C) 1

(D) 2

24. Let z_1, z_2 be two roots of the equation $z^2 + az + b = 0$, z being complex. Further, assume that the origin, z_1 and z_2 form an equilateral triangle, then

ধৰাহওঁক z_1, z_2 , $z^2 + az + b = 0$, সমীকৰণৰ দুটা বীজ, য'ত z জটিল। আকৌ ধৰাহওঁক মূলবিন্দু, z_1 আৰু z_2 লগতহে এটা সমবাহু ত্ৰিভুজৰ সৃষ্টি কৰে, তেন্তে

(A) $a^2 = b$

(B) $a^2 = 2b$

(C) $a^2 = 3b$

(D) $a^2 = 4b$

10. The value of k in order that $f(x) = \sin x - \cos x - kx + 5$ decreases for all positive real values of x is given by

k ৰ কি মানৰ বাবে, x ৰ সকলো ধনাত্মক বাস্তৱ মানৰ বাবে $f(x) = \sin x - \cos x - kx + 5$ এক হ্রাসমান ফলন হ'ব

(7) (A) $k < 1$ ~~F~~

(B) $k > 1$

(C) $k < \sqrt{2}$

(D) $k > \sqrt{2}$

11. An equation of a plane parallel to the plane $x - 2y + 2z - 5 = 0$ and at a unit distance from the origin is

$x - 2y + 2z - 5 = 0$ সমতলৰ সমান্তৰাল, মূলবিন্দুৰ পৰা এক একক দূৰত্বত অৱস্থিত সমতলৰ এটা সমীকৰণ হ'ল

(A) $x - 2y + 2z - 3 = 0$

(B) $x - 2y + 2z + 1 = 0$

(C) $x - 2y + 2z - 1 = 0$

(D) $x - 2y + 2z + 5 = 0$

12. In a GP consisting of positive terms, each term equals the sum of the next two terms. Then the common ratio of this progression equals

ধনাত্মক সংখ্যাৰ গুণোত্তৰ প্ৰগতি এটাৰ, প্ৰতিটো পদ তাৰ পিছৰ পদ দুটাৰ যোগফল, তেখে প্ৰগতিটোৰ সাধাৰণ অনুপাতৰ মান হ'ব

(4) (A) $\frac{\sqrt{5}}{2}$

(B) $\sqrt{5}$

(C) $\frac{1 - \sqrt{5}}{2}$

(D) $\frac{\sqrt{5} - 1}{2}$

13. If the difference between the roots of the equation $x^2 + ax + 4 = 0$ is less than 3, then the set of possible values of a is

যদি $x^2 + ax + 4 = 0$ সমীকৰণৰ বীজদুটাৰ অন্তৰফল 3 তকৈ কম হয়, তেখে a ৰ গ্ৰহণযোগ্য মানবোৰ হ'ব

(4) (A) $(-4, 4)$

(B) $(-5, \infty)$

(C) $(-a, 5)$

(D) $(-5, 5)$

18. If $a_1, a_2, a_3, \dots, a_n, \dots$ are in GP, then the value of the determinant

$$\begin{vmatrix} \log a_n & \log a_{n+1} & \log a_{n+2} \\ \log a_{n+3} & \log a_{n+4} & \log a_{n+5} \\ \log a_{n+6} & \log a_{n+7} & \log a_{n+8} \end{vmatrix}$$
 is

যদি $a_1, a_2, a_3, \dots, a_n, \dots$ গুণোত্তর প্রগতির পদ হ'ব, তেজ্ঞে $\begin{vmatrix} \log a_n & \log a_{n+1} & \log a_{n+2} \\ \log a_{n+3} & \log a_{n+4} & \log a_{n+5} \\ \log a_{n+6} & \log a_{n+7} & \log a_{n+8} \end{vmatrix}$ ন মান

হ'ব

(A) -2

(B) 2

(C) 0

(D) 1

19. If the composition $f \circ g$ of two functions f and g is one-one then

যদি দুটি ফলন f আৰু g ন সংযুক্ত ফলন $f \circ g$ একৈকী হয় তেজ্ঞে

(A) f is one-one

(B) g is one-one

f একৈকী হ'ব

g একৈকী হ'ব

(C) f and g both are one-one

(D) None of f and g is one-one

f আৰু g দুয়োটাই একৈকী হ'ব

f আৰু g কোনোটোৱেই একৈকী নহয়

20. The equation of a straight line passing through the point (2, 3) and making an angle 45° with the line $3x - y + 5 = 0$ is

(2, 3) বিন্দুৰ মাজেৰে পাৰ হৈ যোৱা আৰু $3x - y + 5 = 0$ ৰেখাৰ লগত 45° কোণ কৰা, সৰলৰেখাৰ
এডালৰ সমীকৰণ হ'ব

(A) $x - 2y + 4 = 0$

(B) $2x + y + 7 = 0$

(C) $x + 2y - 4 = 0$

(D) $2x - y + 7 = 0$

PART - B
PHYSICS

41. A body is sliding down a rough inclined plane of angle of inclination θ for which the coefficient of friction varies with distance x as $\mu(x) = kx$, where k is a constant. Here x is the distance moved by the body down the inclined plane. If the net force on the body will be zero at a distance x_0 , then x_0 will be equal to

θ কোণ কৰি হেলনীয়া হৈ থকা বস্তুটো হেলনীয়া তল এখনৰ ওপৰেৰে তললৈ চুচৰি নামি অহা বস্তু এটাৰ বাবে দূৰত্বৰ সৈতে ঘৰ্ষণ গুণাংকৰ পৰিবৰ্তন তলৰ প্ৰকাশ বাণীব লবীয়তে বুজোৱা হয়

$$\mu(x) = kx$$

য'ত k এটা ধ্ৰুৱক। ইয়াত x হৈছে তলখনেদি বস্তুটোৱে তললৈ নামি অহা দূৰত্ব। x_0 দূৰত্বত বস্তুটোৰ ওপৰত ক্ৰিয়া কৰা মুঠ বল শূন্য হ'লে x_0 ৰ মান হ'ব

(A) $\frac{\tan \theta}{k}$

(B) $k \tan \theta$

(C) $\frac{\cot \theta}{k}$

(D) $k \cot \theta$

42. A force acts on a particle of mass 3 gm in such a way that the position of the particle as a function of time is given by $x = 3t - 4t^2 + t^3$ where x is in meters and t is in seconds. The work done during the first 4 seconds is

3 gm ভৰৰ কণিকা এটাৰ ওপৰত এটা বলে এনেদৰে ক্ৰিয়া কৰে যে কণিকাটোৰ স্থান সময় সাপেক্ষে তলৰ প্ৰকাশ বাণীৰে বুজাব পাৰি

$$x = 3t - 4t^2 + t^3$$

য'ত x মিটাৰত আৰু t ছেকেণ্ডত দিয়া আছে। প্ৰথম 4 ছেকেণ্ডত সম্পাদিত কৰাৰ মান হ'ব

(A) 570 mJ

(B) 450 mJ

(C) 490 mJ

(D) 528 mJ

43. According to the theory of specific heats of solids, at extremely low temperature, the specific heat S of a solid varies with absolute temperature T as $S = CT^3$ where C is a constant depending on the material of the solid. The heat energy required to raise the temperature of 0.1 kg of the solid from 0 K to 4 K is

কঠিন পদাৰ্থৰ আপেক্ষিক তাপৰ সূত্ৰ অনুসৰি অতি কম উষ্ণতাত কঠিন পদাৰ্থৰ আপেক্ষিক তাপ S পৰম উষ্ণতা T ৰ পৰিবৰ্তনৰ লগত তলত দিয়া ধৰণে পলনি হয়

$$S = CT^3$$

য'ত C এটা ধ্ৰুৱক যি কঠিন পদাৰ্থটোৰ দ্ৰৱ্যবিধৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। পদাৰ্থটোৰ 0.1 kg ভৰৰ উষ্ণতা 0 K ৰ পৰা 4 K লৈ বঢ়াবলৈ প্ৰয়োজন হোৱা তাপশক্তিৰ পৰিমাণ হ'ব

(A) 4.2 C Joule

(B) 6.4 C Joule

4.2 C জুল

6.4 C জুল

(C) 8.4 C Joule

(D) 12.6 C Joule

8.4 C জুল

12.6 C জুল

44. If λ is the wavelength of radio signals to be transmitted, then length of Hertz antenna is

যদি সম্প্রচার কৰিবলগীয়া ৰেডিঅ' তৰংগৰ তৰংগদৈৰ্ঘ্য λ , তেন্তে হাৰ্টজ এণ্টেনাৰ দৈৰ্ঘ্য হ'ব

(A) λ

(B) $\lambda/4$

(C) $\lambda/2$

(D) 2λ

45. Find the correct answer.

শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা

(A) Both primary and secondary cells can be charged.

মুখ্য আৰু পৌণ দুয়োটা কোষেই আহিত কৰিব পাৰি।

(B) Only secondary cells can be charged.

কেৱল পৌণ কোষ আহিত কৰিব পাৰি।

(C) Only primary cells can be charged.

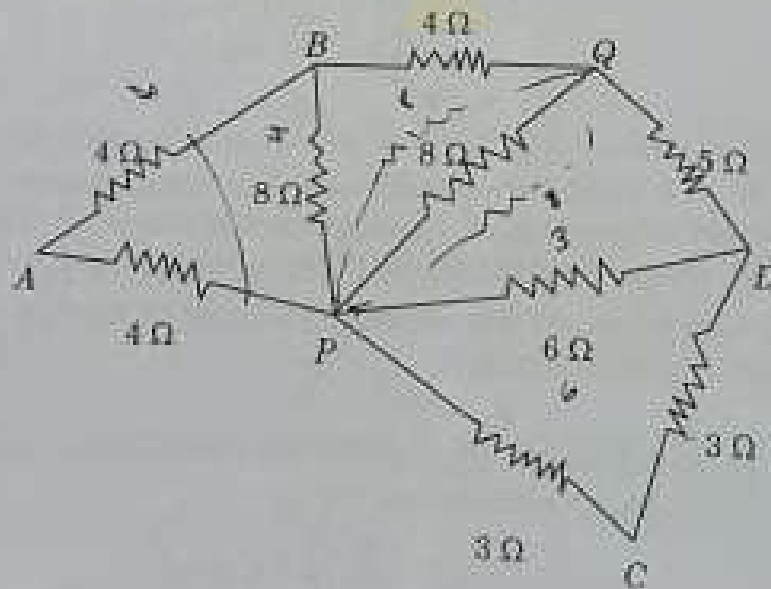
কেৱল মুখ্য কোষ আহিত কৰিব পাৰি।

(D) None of the above.

ওপৰৰ এটাও নহয়।

46. Find the effective resistance between P and Q in the following figure.

তলৰ চিত্ৰত P আৰু Q বিন্দুৰ মাজত মুঠ ৰোধ হ'ব

(A) 8Ω

(C) $\frac{8}{5}\Omega$

(B) $\frac{3}{5}\Omega$

(D) $\frac{9}{5}\Omega$

60. The coefficient of viscosity (η) of a liquid flowing through a capillary tube is

$$\eta = \frac{\pi R^4 P}{8 i Q}$$

where R = radius of the capillary tube

i = length of the tube

P = pressure difference between the ends

Q = volume of liquid flowing per second.

Which quantity must be measured most accurately?

কৌশিক নলিকা এটাইলি প্রবাহিত হোৱা তৰল এবিধৰ সান্দ্ৰতা ওপাতকৰ প্ৰকাশ বাণি হ'ল

$$\eta = \frac{\pi R^4 P}{8 i Q}$$

য'ত R = কৌশিক নলিকাটোৰ ব্যাসার্ধ

i = নলিকাটোৰ দৈৰ্ঘ্য

P = দুয়োটা মূৰৰ মাজত চাপৰ পাৰ্থক্য

Q = প্ৰতি ছেকেণ্ডত প্ৰবাহিত তৰলৰ আয়তন

তলৰ কোনটো বাণিৰ মাপ সৰ্বাতোকৈ শ্ৰদ্ধ হ'ব লাগিব ?

(A) R

(B) i

(C) P

(D) Q

61. If the velocity of light (C), gravitational constant (G) and Planck's constant (h) are chosen as fundamental units, the dimensions of time will be

যদি পোহৰৰ গতিবেগ (C), মহাকৰ্ষণিক ধ্ৰুৱক (G) আৰু প্লাংকৰ ধ্ৰুৱক (h) ক মৌলিক একক বুলি ধৰা হয়, তেন্তে সময়ৰ মাত্ৰা হ'ব

(A) $C^{-5/2} G^2 h^{-1/2}$

(B) $C^{-3/2} G^{-2} h^2$

(C) $C^2 G^{-2} h^{1/2}$

(D) $C^{-5/2} G^{1/2} h^{1/2}$

75. A particle falls from a height h on a fixed horizontal plate and rebounds. If e is the coefficient of restitution, the total distance travelled by the particle before it stops rebounding is

h উচ্চতৰৰ পৰা কণিকা এটা এখন স্থিৰ আনুভূমিক প্লেটৰ ওপৰত পৰে আৰু উফৰি যায়। যদি প্ৰত্যাবৰ্তন গুণাংকৰ মান e হয়, তেন্তে উফৰি যোৱা বন্ধ হোৱাৰ আগতে কণিকাতোলে অতিক্ৰম কৰা মুঠ দূৰত্ব হ'ব

(A) $\frac{h(1+e^2)}{(1-e^2)}$

(B) $\frac{h(1-e^2)}{(1+e^2)}$

(C) $\frac{h(1-e^2)}{2(1+e^2)}$

(D) $\frac{h(1+e^2)}{2(1-e^2)}$

76. Two spheres of radii r and R carry charges q and Q respectively. When they are connected by a wire, there will be no loss of energy of the system if

r আৰু R ব্যাসাৰ্ধৰ দুটা গোলকক ক্ৰমে q আৰু Q আধান বহন কৰে, গোলক দুটাক তাঁৰ এডালৰে সংযোগ কৰিলে প্ৰণালীটোৰ শক্তি ক্ষয় নহয় যদিহে

(A) $qr = QR$

(B) $qR = Qr$

(C) $qr^2 = QR^2$

(D) $qR^2 = Qr^2$

77. The distance between the object and the real image formed by a convex lens is d . If the magnification is m , the focal length of the lens is

যদি লক্ষ্যবস্তু আৰু উত্তল লেন্স এখানে সৃষ্টি কৰা ৰছৰ প্ৰতিবিম্বৰ মাজৰ দূৰত্ব d আৰু লেন্সখনৰ খৰা হোৱা বিৱৰ্তন m , তেন্তে লেন্সখনৰ ফ'কাছ দৈৰ্ঘ্য হ'ব

(A) $\frac{md}{(m+1)^2}$

(B) $\frac{md}{(m+1)}$

(C) $\frac{md}{(m-1)^2}$

(D) $\frac{md}{(m-1)}$

62. The vibrations of a string of length 60 cm fixed at both ends are represented by $y = 4 \sin\left(\frac{\pi x}{15}\right) \cos(96\pi t)$ where x and y are in cm and t in second. The particle velocity at $x = 7.5$ cm and $t = 0.25$ s is

যুগ্মটি দৃশ-যুক্তি খোঁজা 60 cm দীঘল তাঁৰ এডালৰ সোলল তলৰ প্ৰকাশ বাণীৰে বুজাব পাৰি -

$$y = 4 \sin\left(\frac{\pi x}{15}\right) \cos(96\pi t)$$

য'ত x আৰু y ক cm ত আৰু t ক ছেকেণ্ডত দিয়া আছে। $x = 7.5$ cm আৰু $t = 0.25$ s সময়ত কণিকা বেগৰ মান হ'ব

- (A) 0 (B) 10 cm s^{-1}
(C) 100 cm s^{-1} (D) $(4 \times 96) \text{ cm s}^{-1}$

63. A charged particle is released from rest in a region of steady and uniform electric and magnetic fields which are parallel to each other. The particle will move in a
স্থিৰ আৰু সুষম বিদ্যুত আৰু চুম্বক ক্ষেত্ৰ পৰস্পৰৰ সমান্তৰালভাৱে থকা অঞ্চল এটাত এটা আধানযুক্ত কণিকা ৰৈ থকা অৱস্থাত পৰা এৰি দিয়া হ'ল। কণিকাটোৱে গতি কৰা পথটো হ'ব এটা বা এডাল

(A) straight line

সৰল ৰেখা

(B) circle

বৃত্ত

(C) helix

হেলিক্স

(D) cycloid

চাইক্লয়ড

64. A square of side L meters lies in the $x - y$ plane in a region where magnetic field is given by $\vec{B} = B_0(2\hat{i} + 3\hat{j} + 4\hat{k})T$, $B_0 = \text{constant}$. The magnitude of flux passing through the square is

$\vec{B} = B_0(2\hat{i} + 3\hat{j} + 4\hat{k})T$, $B_0 = \text{constant}$. চুম্বক ক্ষেত্ৰৰ প্ৰভাৱ থকা অঞ্চল এটাৰ $x - y$ তলত L meters বাহু বৰ্গ এটা বহা হৈছে। বৰ্গটোৰ মাজেৰে পাৰ হৈ যোৱা অভিবাহুৰ মান হৈছে

(A) $2B_0L^2Wb$

(B) $3B_0L^2Wb$

(C) $4B_0L^2Wb$

(D) $\sqrt{29}B_0L^2Wb$

57. The dimensional formula of modulus of elasticity and its unit are

স্থিতিস্থাপক মডুলা গুণাংক আৰু ইয়াৰ একক হ'ল

(A) $ML^{-1}T^{-2}$ and (আৰু) Pascal (পাস্কেল) (B) $ML^{-2}T^{-1}$ and (আৰু) Pascal (পাস্কেল)

(C) $ML^{-1}T^{-2}$ and (আৰু) Poise (পয়জ) (D) $ML^{-2}T^{-1}$ and (আৰু) Poise (পয়জ)

58. Under isothermal compression the pressure of a certain quantity of diatomic gas becomes double. It is then allowed to expand adiabatically to restore its original

volume. If P_1 be the initial pressure then final pressure is [Hint : $\left(\frac{1}{2}\right)^{1.4} = 0.38$]

সমোষ্ণী সংকোচনৰ বাবে এক নিৰ্দিষ্ট পৰিমাণৰ গেছৰ চাপ দুগুন হ'ল। তাৰপাছত কক্ষতাপীয়ভাৱে প্ৰসাৰণ হ'বলৈ দিয়াত পূৰ্বৰ আয়তন অধিকাৰ কৰে। যদি প্ৰাৰম্ভিক চাপ P_1 হয়, তেন্তে অন্তিম চাপ হ'ব

[ইংগিত: $\left(\frac{1}{2}\right)^{1.4} = 0.38$]

(A) $2P_1$

(B) P_1

(C) $0.76P_1$

(D) $0.5P_1$

59. A car accelerates from rest at a constant rate α for some time after which it decelerates at a constant rate β to come to rest. If the total time elapsed is t , the total distance travelled by the car is

স্থিৰ অৱস্থাৰ পৰা এখন গাড়ী কিছুসময়ৰ বাবে α ধ্ৰুৱক হাৰত ত্বৰিত হয় আৰু তাৰ পিছত β ধ্ৰুৱক হাৰত মন্থৰিত হৈ স্থিৰ অৱস্থালৈ আহে। যদি মুঠ অতিবাহিত সময় t , তেনেহ'লে গাড়ীখনে অতিক্ৰম কৰা মুঠ দূৰত্ব হ'ব

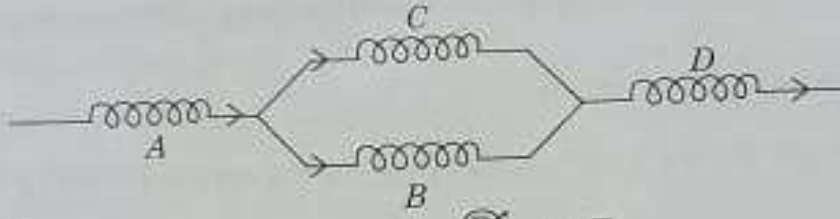
(A) $\frac{1}{2} \left(\frac{\alpha\beta}{\alpha+\beta} \right) t^2$

(B) $\frac{1}{2} \left(\frac{\alpha+\beta}{\alpha\beta} \right) t^2$

(C) $\frac{1}{2} \left(\frac{\alpha^2+\beta^2}{\alpha} \right) t^2$

(D) $\frac{1}{2} \left(\frac{\alpha^2-\beta^2}{\beta} \right) t^2$

65. Four identical solenoids A, B, C, D are connected as in figure. If magnetic field at the centre of A is 3.0 T , the field at the centre of B will be
- চাৰিটা অভিন্ন কুণ্ডলী A, B, C, D চিত্ৰত দেখুওৱাৰ দৰে সংযোগ কৰা হৈছে। যদি A ৰ মাজত চুম্বক ক্ষেত্ৰ 3.0 T হয়, B ৰ মাজত চুম্বক ক্ষেত্ৰ হ'ব

- (A) 3.0 T (B) 6.0 T
 (C) 1.5 T (D) 12.0 T

66. The electrical conductivity of a pure germanium can be increased by
- শুদ্ধ জাৰ্মেনিয়ামৰ বৈদ্যুতিক পৰিবাহিতা বঢ়াব পাৰি

- (A) increasing the temperature
উষ্ণতা বৃদ্ধি কৰি
- (B) by doping with donor impurities
দানদাতা (donor) অশুদ্ধি ব্যৱহাৰ কৰি
- (C) by doping with acceptor impurities
গ্রহণকাৰি (acceptor) অশুদ্ধি ব্যৱহাৰ কৰি
- (D) All of the above
ওপৰৰ গোটেকৈকেইটা শুদ্ধ

67. A ball is allowed to free fall from the top of a 200 m tall tower. Simultaneously another ball is thrown vertically upwards at a velocity 50 m/s . The balls will meet at a height of

200 মিটাৰ ওখ গছজ এটাৰ পৰা বল এটা মুক্তভাৱে অধোগমন কৰিবলৈ দিয়া হ'ল। একে সময়তে তাৰ তলৰপৰা অন্য এটা বল 50 m/s / ছেকেণ্ডত উলম্বভাৱে নিক্ষেপ কৰা হ'ল। বলকেইটা লগ হোৱাৰ উচ্চতা হ'ব

- (A) 121.6 m from ground
তলৰপৰা 121.6 মিটাৰ
- (B) 125.3 m from ground
তলৰপৰা 125.3 মিটাৰ
- (C) 132.1 m from ground
তলৰপৰা 132.1 মিটাৰ
- (D) None of above
ওপৰৰ এটাও নহয়

78. A straight horizontal conducting rod of length 0.45 m and mass 60 g is kept suspended by two conducting wires and a current of 5 A is flowing through the rod. The magnetic field required to make the rod tension free is

0.45 m দীঘল আৰু 60 g ভৰৰ এডাল পোন পৰিবাহী দণ্ড দুডাল পৰিবাহী তাৰে সহায়ত ওলোমাই বন্ধা হৈছে আৰু দণ্ডডালৰ মাজেদি 5 A বিদ্যুৎ প্ৰবাহিত হৈছে। দণ্ডডালে কোনো খৰণৰ টান অনুভৱ নকৰিবলৈ প্ৰয়োজন হোৱা চুম্বক ক্ষেত্ৰৰ মান হ'ব

- (A) 0.22 T (B) 0.23 T
(C) 0.25 T (D) 0.26 T

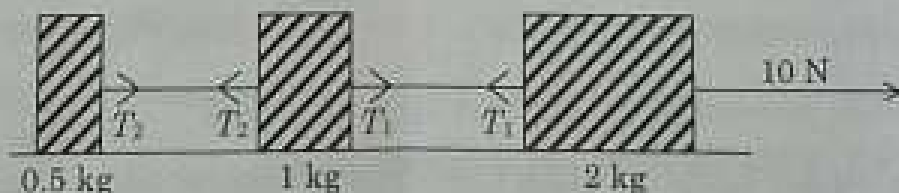
79. At what rate would it be necessary for a single conductor to cut the flux in order that a current of 1.2 mA flows through it when 10 Ω resistor is connected across its ends?

এডাল পৰিবাহীৰ দুই মূৰৰ মাজত 10 Ω ৰোধক সংযোগ কৰি যোৱা অৱস্থাত পৰিবাহীডালে যি হাৰত চুম্বকীয় সঞ্চিৰ কাটিলে পৰিবাহীডালেদি 1.2 mA বিদ্যুৎ প্ৰবাহিত হ'ব সেই হাৰ হ'ব

- (A) $1.2 \times 10^{-2} \text{ WbS}^{-1}$ (B) $2.5 \times 10^{-2} \text{ WbS}^{-1}$
(C) $3.0 \times 10^{-3} \text{ WbS}^{-1}$ (D) $3.5 \times 10^{-3} \text{ WbS}^{-1}$

80. Three blocks of masses 2 kg, 1 kg and 0.5 kg are connected by an inextensible string as shown below. A force of 10 N is applied on the body of mass 2 kg. The acceleration of the system and the tensions T_1 and T_2 are

তলৰ চিত্ৰত দেখুৱাৰমতে 2 kg, 1 kg আৰু 0.5 kg ভৰৰ তিনিটা টুকুৰা এডাল অপ্ৰসাৰণশীল তাৰে দ্বাৰা বান্ধ খাই আছে। 2 kg ভৰৰ টুকুৰাটোৰ ওপৰত 10 N বল প্ৰয়োগ কৰা হৈছে। বিকায়টোৰ ত্বৰণ আৰু টান ক্ৰমে T_1 আৰু T_2 হ'ব

- (4)
(A) 2.86 ms^{-2} , 4.29 N, 1.43 N (B) 3.00 ms^{-2} , 5.00 N, 6.20 N
(C) 7.25 ms^{-2} , 2.35 N, 3.15 N (D) 2.00 ms^{-2} , 4.32 N, 8.64 N

68. A particle performs uniform circular motion with an angular momentum L . If the frequency of particle's motion is doubled and its kinetic energy is halved, then the angular momentum becomes

L কৈমিক ভৰবেগ যুক্ত কণা এটাই সুষম বৃত্তীয় গতিত ঘূৰি আছে। যদি কণাটোৰ কম্পনাংক দুগুন আৰু গতিশক্তি আধা কৰা হ'ব তেন্তে তাৰ কৈমিক ভৰবেগ হ'ব

- (4) A $\frac{L}{2}$ B $\frac{L}{4}$
 C $\frac{L}{6}$ D $\frac{L}{8}$

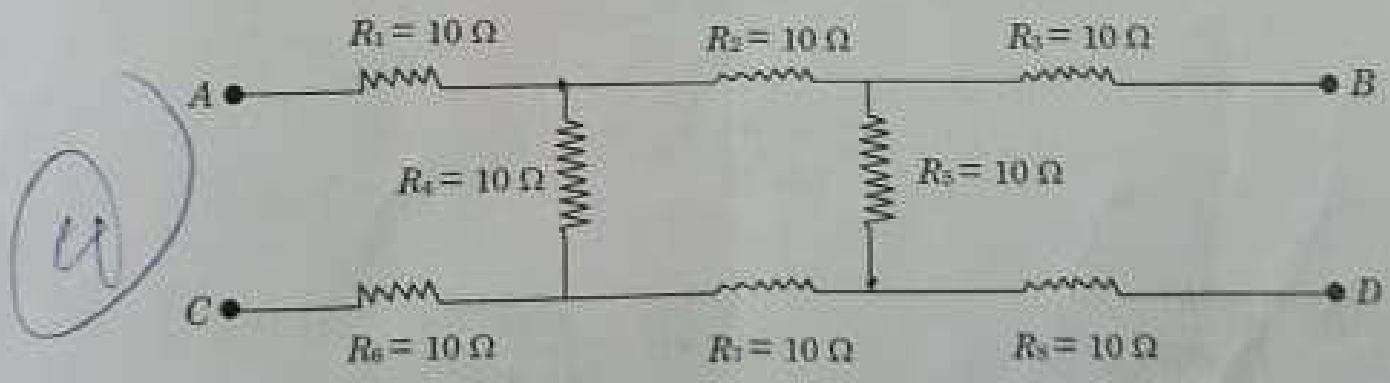
69. A man weights W on the surface of earth. His weight at a height equal to R (earth's radius) is

ভূ - পৃষ্ঠত এজন মানুহৰ ওজন W । ভূ-পৃষ্ঠৰ পৰা R (পৃথিৱীৰ ব্যাসার্ধ) উচ্চতাত মানুহৰজনৰ ওজন হ'ব

- A W B $W/2$
 C $W/4$ D $W/8$

70. What will be the equivalent resistance between the points A and D in the following figure?

ওপৰৰ বৰ্তনীটোত A আৰু D মাজৰ সমতুল্য ৰোধৰ মান কিমান হ'ব ?

- (11) A 10Ω B 20Ω
 C 30Ω D 40Ω

47. A lift weighing 400 kg is to be lifted up at a constant velocity of 0.20 m/s. The minimum horse power of the motor to be used is

400 কি.গ্রা: ওজনৰ এখন 'লিফট' 0.20 মি./ছে: সমবেগেৰে ওপৰলৈ যাব লাগে। ইয়াৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় 'মটৰ' টোৰ সৰ্বনিম্ন ক্ষমতা হ'ব লাগিব

(A) 1.3 hp

(B) 2.3 hp

(C) 1.05 hp

(D) 2.05 hp

48. A body dropped from a height 'h' reaches the ground with a speed $\sqrt{gh}$. The work done by the air friction is

'h' উচ্চতাবৰণৰা এটা বস্তু পৰিবলৈ দিয়াত ই $\sqrt{gh}$ ক্ৰতিবে আহি তল পালেহি। বায়ুৰ ঘৰ্ষণে কৰা কামৰ পৰিমাণ হ'ব

(A) $-mgh$

(B) $-0.5 mgh$

(C) $-0.25 mgh$

(D) $-0.125 mgh$

49. A body rolls down an inclined plane. If its kinetic energy of rotational motion is 40% of its kinetic energy of translation, then the body is

এখন হেলনীয়া তলত এটা বস্তু ঘূৰ্ণন গতিত নামি আহিছে। যদি ইয়াৰ ঘূৰ্ণন গতিশক্তি বৈখিক গতিশক্তিৰ 40% হয় তেন্তে বস্তুটো হ'ব

(A) Ring

এটা আঙঠি

(B) Solid sphere

এটা গোটা গোলক

(C) Solid disc

এটা গোটা খাল

(D) Cylinder

এটা চুঙা

55. Two charges $-q$ and $-q$ are fixed at the points $(0, a)$ and $(0, -a)$ on the y -axis. Another charge $+Q$ is released from rest at the point $(2a, 0)$ on x -axis. The charge Q will

$-q$ আৰু $-q$ আধান দুটা y -অক্ষৰ ভেদে $(0, a)$ আৰু $(0, -a)$ বিন্দু দুটাত স্থিৰভাৱে আছে। x -অক্ষৰ $(2a, 0)$ বিন্দুত থকা আন এটা আধান $+Q$ ক এৰি দিয়া হ'ল। আধানটো

(A) move to infinity

আসীমলৈ গতি কৰিব

(B) move to origin and remains at rest

মূলবিন্দুলৈ আহি বৈ থাকিব

(C) execute SHM about the origin

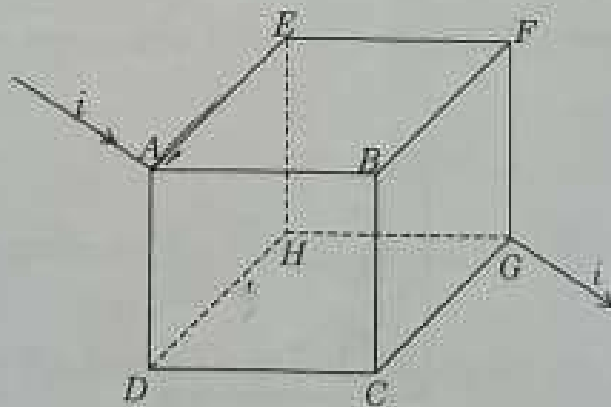
মূলবিন্দু সাপেক্ষে স-প: গতিত থাকিব

(D) execute oscillatory but not SHM

দোলায়মান কিন্তু স-প: নোহোৱা গতিত থাকিব

56. The equivalent resistance between the diagonally opposite ends of the wire-cube, if each side has a resistance of 6Ω is

এটা পৰিবাহী তাৰৰ ঘনকৰ প্ৰতিটো বাহুৰ ৰোধ যদি 6Ω হয় তেন্তে ঘনকটোৰ কৰ্ণৰ দিশত থকা দুই মূৰৰ মাজৰ সমতুল্য ৰোধ হ'ব

(A) 6Ω

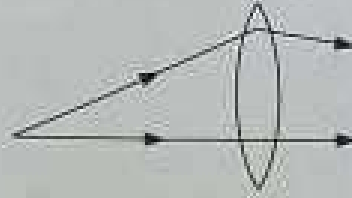
(B) 5Ω

(C) 4Ω

(D) 2Ω

53. A source is placed at a distance of 25 cm from a convex lens of focal length 15 cm (see the figure below). At what distance should a convex mirror of focal length 12 cm be placed so that the image is formed at the source?

15 cm ফ'কাছ দৈর্ঘ্যৰ উত্তল লেন্সৰ 25 cm দূৰত্বত এটা উৎস ৰখা হ'ল, (চিত্ৰ চোৱা)। এখন 12 cm ফ'কাছ দৈর্ঘ্যৰ উত্তল লেন্স ক'ত ৰাখিলে প্ৰতিবিম্বটো উৎসতে সৃষ্টি হ'ব।

- (A) 13.5 cm from the source toward the right

সোফালে উৎসৰ পৰা 13.5 cm দূৰত্বত

- (B) 13.5 cm from the lens toward the right

সোফালে লেন্সৰ পৰা 13.5 cm দূৰত্বত

- (C) 3.5 cm from the source between the lens and the source

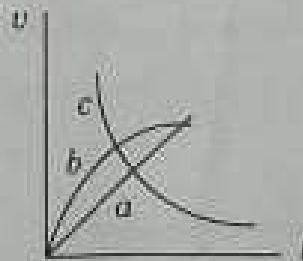
উৎসৰ পৰা 3.5 cm দূৰত্বত লেন্স আৰু উৎসৰ মাজত

- (D) none of the above

ওপৰৰ এটাও নহয়

54. A steel ball is dropped into long column of oil. Which of the following graph best describes the velocity of the ball with time?

এটা স্টীলৰ ব'ল তেলৰ দীঘল পত্ৰ এটাত পেলাই দিয়া হ'ল। তলৰ কোনটো লেখৰ বেগ আৰু সময়ৰ পৰিৱৰ্তন বুজায়।

- (A) a

- (C) c

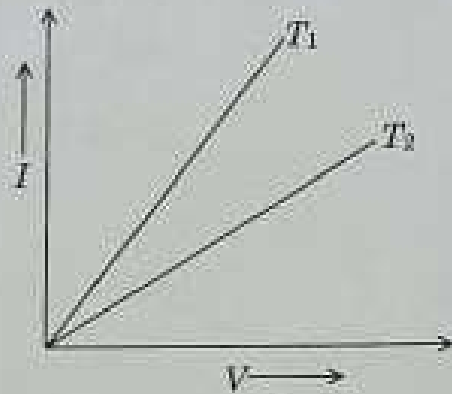
- (B) b

- (D) None of the above

ওপৰৰ এটাও নহয়

50. The current I and voltage V curves for a given metallic wire at two different temperature T_1 and T_2 are shown in the figure. Then

একজন ধাতুর তারের দুটি উষ্ণতা ক্রমে T_1 আৰু T_2 ত বিদ্যুৎ I আৰু বিভৱ V লেখ চিত্ৰিত নিয়া হৈছে, তেন্তে

(A) $T_1 > T_2$

(B) $T_1 < T_2$

(C) $T_1 = T_2$

(D) $T_1 = 2T_2$

51. According to Bohr's model, the relation between principal quantum number (n) and radius of the corresponding orbit (r) is

ব'ৰাৰ আৰ্হি মতে মুখ্য কোৱাণ্টাম সংখ্যা (n) আৰু কক্ষটোৰ ব্যাসার্ধৰ সম্বন্ধ (r) হৈছে

(A) $r \propto n$

(B) $r \propto n^2$

(C) $r \propto \frac{1}{n}$

(D) $r \propto \frac{1}{n^2}$

52. An a.c. current is given by $I = I_1 \cos \omega t + I_2 \sin \omega t$. The rms value of the current is

এটা পৰিবৰ্তী প্ৰবাহৰ মান $I = I_1 \cos \omega t + I_2 \sin \omega t$. প্ৰবাহৰ গড় বৰ্গৰ বৰ্গমূলৰ মান হ'ব

(A) $\sqrt{(I_1^2 + I_2^2)/2}$

(B) $\sqrt{(I_1^2 + I_2^2)}/\sqrt{2}$

(C) $\sqrt{(I_1 + I_2)^2}/2$

(D) None of the above

ওপৰৰ এটাও নহয়

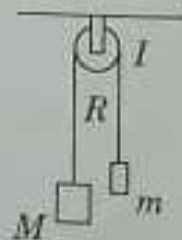
71. An electron is released from rest at a cathode and it reaches the anode kept at a distance of 1 m. The potential difference between the anode and the cathode is 100 V. Keeping everything same, the same experiment is repeated for a proton (released at rest from the anode) with the distance between the cathode and the anode increased to 2 m. What is the correct relation between the de-Broglie wavelengths of the electron (λ_e) and that of the proton (λ_p), when both they reach the other plate?

এটা ইলেক্ট্ৰন কেথ'ডৰ পৰা নিৰ্গত হৈ 1 m দূৰত্বত থকা এন'ড পালেগৈ, কেথ'ড আৰু এন'ডৰ মাজৰ বিভৱ পৰ্থকা 100 V. একে পৰিস্থিতিত এটা ফট'ন (এন'ডৰ পৰা নিৰ্গত) ৰ ক্ষেত্ৰত কৰা হ'য় আৰু কেথ'ড আৰু এন'ডৰ মাজৰ দূৰত্ব বৃদ্ধি কৰি 2 m কৰা হ'য়। দুয়োটা কণাই দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰা পাছত ইলেক্ট্ৰনৰ ডি ব্ৰুয় তৰংগ দৈৰ্ঘ্য (λ_e) আৰু ফট'নৰ ডি ব্ৰুয় তৰংগ দৈৰ্ঘ্যৰ (λ_p) মাজৰ সম্বন্ধ হ'ব

- (A) $\lambda_p = \lambda_e$ (B) $\lambda_p > \lambda_e$
 (C) $\lambda_p = \lambda_e$ (D) $\lambda_p < \lambda_e$

72. In the system shown in the figure below, the pulley of radius R has a moment of inertia I about its axis of rotation. If the smaller mass m is negligible compared to the bigger mass M , with what acceleration the bigger comes down? Assume that the string has negligible mass does not slip on the pulley.

তলৰ চিত্ৰত R ব্যাসাৰ্জৰ পুলি এটা ঘূৰ্ণাঙ্কৰ সাপেক্ষে জড় ভ্ৰামক I . যদি সৰু ভৰ m ডাঙৰ ভৰ M তুলনাত অতিনিম্ন হয়, তেন্তে কিমান ত্বৰণেৰে ডাঙৰ ভৰটো তললৈ নামিব। ধৰাহওক তাৰডালৰ ভৰ শূণ্য আৰু ই পুলিত পিচলি নাযায়

- (A) $\frac{gMR^2}{I + MR^2}$ (B) $\frac{gMR^2}{2I + MR^2}$
 (C) $\frac{gMR^2}{3I + MR^2}$ (D) None of the above

ওপৰৰ এটাও নহয়

PART - C
CHEMISTRY

81. Nitric acid is added to sodium extract of a compound containing N and S, before adding silver nitrate for testing the presence of halogen

হেলোজেনৰ উপস্থিতি নথীক্ষা কৰিবলৈ N আৰু S থকা যৌগৰ ছডিয়াম আৰকট ছিলাভাৰ নাইট্ৰেট যোগ কৰাৰ আগতে, নাইট্ৰিক এচিড যোগ কৰা হয়

(A) to decompose sodium cyanide and sodium sulphide

ছডিয়াম চায়েনাইড আৰু ছডিয়াম ছালফাইডৰ অপঘটন কৰিবলৈ

(B) to dissolve the precipitate of silver cyanide

ছিলাভাৰ চায়েনাইডৰ অধঃক্ষেপক দ্রবীভূত কৰিবলৈ

(C) to dissolve the precipitate of silver sulphide

ছিলাভাৰ ছালফাইডৰ অধঃক্ষেপক দ্রবীভূত কৰিবলৈ

(D) to decompose sodium nitrate

ছডিয়াম নাইট্ৰেটৰ অপঘটন কৰিবলৈ

82. In a reaction $2A \rightarrow A_2$, the rate is increased by three times, if the concentration of A is increased by 27 times. The order of the reaction is

এটা বিক্রিয়া, $2A \rightarrow A_2$ ৰ বেগ তিনিগুন বৃদ্ধি হয়, যদি A ৰ গাঢ়তা 27 গুন বঢ়োৱা হয়। বিক্রিয়াটোৰ ক্ৰম হৈছে

(A) 3

(B) 1/3

(C) 1/2

(D) 3/2

83. For conversion of a carboxylic acid to its acid chloride, SOCl_2 is preferred over PCl_5 , because

এটা কাৰ্বক্সিলিক এচিডক তাৰ এচিড ক্ল'ৰাইডলৈ ৰূপান্তৰ কৰিবলৈ, PCl_5 তকৈ SOCl_2 কহে অগ্ৰাধিকান ভিত্তিত ব্যৱহাৰ কৰা হয়, কাৰণ

(A) SOCl_2 is more reactive

SOCl_2 বেছি বিক্রিয়াশীল

(B) SOCl_2 is selective reagent for carboxylic acid

SOCl_2 কাৰ্বক্সিলিক এচিডৰ বাবে নিৰ্বাচনাত্মক বিক্ৰান্ত

(C) the by products are volatile

উপজাত দ্ৰব্যবোৰ উভায়ী

(D) by products are non-hazardous

উপজাত দ্ৰব্যবোৰ অপকায়ী নহয়

86. Which of the following is not a bactericidal antibiotic?

কোনটি নিচের কোনটি ব্যাকটেরিাসিদ্ধক এন্টিবায়োটিক নহয়

(A) Penicillin

পেনিসিলিন

(B) Aminoglycosides

এমিন'গ্রাইক'সাইড

(C) Ofloxacin

অক্স'ফ্লাক্সিন

(D) Tetracycline

টেট্রাসাইক্লিন

87. Level of Biochemical Oxygen Demand indicates

জৈবরাসায়নিক অক্সিজেন দাবী (BOD) এর পরিমাপের ওপরত ভিত্তি কবি কি প্রদূষণ বিষয়ে জানিব পাৰি

(A) Soil pollution

মাটি প্রদূষণ

(B) Water pollution

পানি প্রদূষণ

(C) Air pollution

বায়ু প্রদূষণ

(D) Pollution by photochemical smog

আলোক রাসায়নিক ধূতলীর দ্বারা প্রদূষণ

88. The order of hydration enthalpies of alkaline earth metal ions

ক্ষারমৃত্তিকা ধাতুর আয়নের জলযোজন এন্থালপির মান ক্রমগত ভাবে

(A) $Be^{2+} > Mg^{2+} > Ca^{2+} > Sr^{2+}$

(B) $Sr^{2+} > Ca^{2+} > Mg^{2+} > Be^{2+}$

(C) $Mg^{2+} > Be^{2+} > Ca^{2+} > Sr^{2+}$

(D) $Be^{2+} > Mg^{2+} > Sr^{2+} > Ca^{2+}$

92. Which one of the following is an example of ideal solution?

তলৰ কোনটো এটা আদৰ্শ দ্ৰৱৰ উদাহৰণ?

- (A) Carbontetrachloride + Chloroform
কাৰ্বনটেট্ৰাক্ল'ৰাইড + ক্ল'ৰ'ফ'ৰ্ম
- (B) Carbontetrachloride + Toluene
কাৰ্বনটেট্ৰাক্ল'ৰাইড + টলুইন
- (C) Toluene + Benzene
টলুইন + বেনজিন
- (D) Benzene + Acetone
বেনজিন + এচিট'ন

93. The rate expression of a reaction is

Rate = $K[A]^{1/2}[B]^{-1}$, the order of the reaction will be of

ওপৰত দিয়া গতি সমীকৰণটোৰ বাবে বিক্ৰিয়াটোৰ ক্ৰম হ'ব

- (A) Zero order
শূন্য ক্ৰম
- (B) Half order
অৰ্ধ ক্ৰম
- (C) 2nd order
দ্বিতীয় ক্ৰম
- (D) 3rd order
তৃতীয় ক্ৰম

94. Which one of the following is not an example of heterogeneous catalysis?

তলৰ কোনটো অসমসত্ত্ব অনুঘটক নহয়?

- (A) Cracking of hydrocarbon in the presence of H_2 by zeolite catalyst
হাইড্ৰ'জেনৰ উপস্থিতিত যিঅ'লাইট অনুঘটকৰ দ্বাৰা হাইড্ৰ'কাৰ্বন ভাঙোন
- (B) Decomposition of ozone in presence of NO or Cl atoms as catalyst
NO বা Cl - পৰমাণুৰ উপস্থিতিত অ'জেনৰ বিভঙন
- (C) Contact process for the manufacture of sulfuric acid
সংস্পৰ্শ পদ্ধতিৰে ছালফিউৰিক এছিডৰ পণ্য উৎপাদন
- (D) Fischer-Tropsch process for production of hydrocarbon from CO and H_2
ফিচাৰ-ট্ৰপ্ছ পদ্ধতিৰে CO আৰু H_2 -ৰ পৰা হাইড্ৰ'কাৰ্বন প্ৰস্তুত কৰা প্ৰণালী

102. Dipole-dipole interaction energy between stationary polar molecule separated by a distance 'r' is proportional to

r দূরত্বত থকা স্থির দ্রবীয়া অণুৰ মেলত বিমেক - বিমেক আন্তঃক্রিয়াৰ শক্তি সমানুপাতিক হ'ব

(A) $1/r$

(B) $1/r^2$

(C) $1/r^3$

(D) $1/r^6$

103. Standard boiling point of a liquid is

সুৰ্যীয় পদাৰ্থৰ প্ৰমাণ উতলাংক

(A) equal to the normal boiling point

স্বাভাৱিক উতলাংকৰ সমান

(B) slightly lower than the normal boiling point

স্বাভাৱিক উতলাংকতকৈ অলপ কম

(C) slightly higher than the normal boiling point

স্বাভাৱিক উতলাংকতকৈ অলপ বেছি

(D) the boiling point at 1 atm pressure

এক atm বাহ্যিক চাপত পোৱা উতলাংক

104. Two litres of an ideal gas at a pressure of 10 atm expands isothermally into a vacuum until its total volume is ten litres. During this process

10 atm চাপত থকা 2 লিটাৰ আদৰ্শ গেছৰ আয়তন বায়ু শূন্য চাপৰ বিপৰীতে সমোষ্ণী অৱস্থাত 10 লিটাৰলৈ প্ৰসাৰণ ঘটেগৈ হ'ল। এই কাৰ্যত

(A) work is done; no heat is absorbed

কাৰ্য সম্পাদিত হয়, তাপ গ্ৰহণ নহয়

(B) work is done; heat is emitted

কাৰ্য সম্পাদিত হয়, তাপ এৰি দিয়ে

(C) no work is done; heat is emitted

কাৰ্য সম্পাদন নহয়, তাপ এৰি দিয়ে

(D) no work is done; no heat is absorbed

কাৰ্য সম্পাদন নহয়, তাপ গ্ৰহণ নহয়

118. Which interhalogen compound is not possible to form?

কোন কোন আন্তঃহেল'জেন যৌগ গঠিত করা সম্ভব নয় ?

(A) FCl

(B) ClF

(C) ICl

(D) IBr

119. By passing the vapour of acetic acid over heated MnO at 300°C, we obtain

300°C উষ্ণতায় এচিটিক এচিডৰ বাষ্প উত্তপ্ত MnO ব ওপৰেদি পাৰ কৰিলে উৎপন্ন হোৱা যৌগটো হৈছে

(A) Acetaldehyde

(B) Acetone

এচিটেলডিহাইড

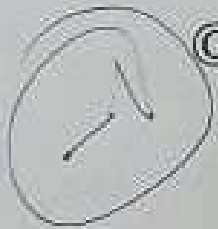
এচিট'ন

(C) Ethyl alcohol

(D) Formaldehyde

ইথাইল এলকহল

ফৰমেল ডিহাইড

120. When silver acetate is heated with Br₂/CCl₄, the product formed is

চিলভাৰ এচিটেটে Br₂/CCl₄ ব লগত বিক্রিয়া কৰি উৎপন্ন কৰা যৌগটো হৈছে

(A) Acetic acid

(B) Acetaldehyde

এচিটিক এচিড

এচিটেলডিহাইড

(C) Ethyl bromide

(D) Methyl bromide

ইথাইল ব্ৰ'মাইড

মিথাইল ব্ৰ'মাইড

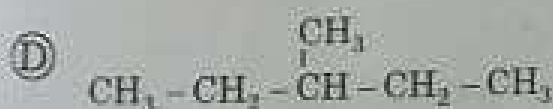
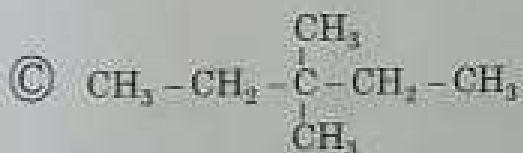
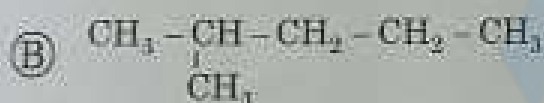
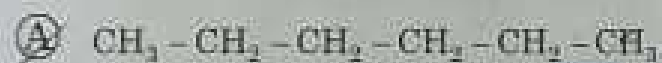
115. Buckminsterfullerene contains

বাকমিনস্টারফুলারিনের আছে

- (A) 12 six-membered rings and 6 five membered rings
12 টি ছয়টি কার্বনযুক্ত বলয় আৰু 6 টি পাঁচটি কার্বনযুক্ত বলয়
- (B) 20 six-membered rings and 12 five membered rings
20 টি ছয়টি কার্বনযুক্ত বলয় আৰু 12 টি পাঁচটি কার্বনযুক্ত বলয়
- (C) 12 six-membered rings and 20 five membered rings
12 টি ছয়টি কার্বনযুক্ত বলয় আৰু 20 টি পাঁচটি কার্বনযুক্ত বলয়
- (D) 5 six-membered rings and 12 five membered rings
5 টি ছয়টি কার্বনযুক্ত বলয় আৰু 12 টি পাঁচটি কার্বনযুক্ত বলয়

116. Which one of the following is not a possible isomer of the alkane whose molecular mass is 86?

তলত উল্লেখিত কোনটো যৌগ এটা এলকেনৰ , যার আণবিক ওজন 86, সমযৌগি হ'ব নোৱাৰে

117. In which of the following types of reactions, optically active alkyl halides are accompanied by racemisation?

আলোক সক্রিয় এলকাইল হেলাইডে তলত দিয়া কি ধৰণৰ বিক্রিয়াত ভাগ ল'লে বেছিমিকৰণ ঘটিব ?

112. A carbonyl compound reacts with hydrogen cyanide to form cyanohydrin which on hydrolysis forms a racemic mixture of 2-hydroxy acid. The carbonyl compound is

কার্বনিল যৌগ এটাই হাইড্রোজেন সায়নাইডের লগত বিক্রিয়া করে উৎপন্ন করা সায়েন'হাইড্রিন যৌগটোর জলবিপ্লবন ঘটি 2-হাইড্রক্সি এসিডের এটা রেচেমিক মিশ্রণ প্রস্তুত হয়। কার্বনিল যৌগটো হ'ল

(A) acetone

এসিটন

(B) acetaldehyde

এসিটেলসিহাইড

(C) formaldehyde

ফর্মেলসিহাইড

(D) diethyl ketone

ডাই ইথাইল কিট'ন

113. The correct order of basic strength among *p*-nitroaniline (I), *p*-bromoaniline (II), *p*-toluidine (III) is

p-নাইট্র'এনিলিন (I), *p*-ব্রম'এনিলিন (II), *p*-টলুইডিন (III) এর ক্ষারকীয় ধর্মব শূন্য ক্রমটো হ'ল -

(A) I < II < III

(B) III < II < I

(C) II < I < III

(D) III < I < II

114. The compound which is not an antidepressant is

প্রতিরক্ষমতাকারী নোহোরা যৌগটো হ'ল

(A) Iproniazid

ইপ্র'নিসাজিদ

(B) Phenelzine

ফিনেসেজিন

(C) Equanil

ইকুআনিল

(D) Salvarsan

চাল্ভারসান

105. w_1 gram of a solute having molar mass M_2 , dissolve in w_2 gram of solvent, produces the depression of freezing point ΔT_f of the solvent. If K_f is the cryoscopic constant of the solvent then

যদি w_1 গ্রাম M_2 দ্রব্যের w_2 গ্রাম দ্রবীভূত করিলে দ্রবের হিমাঙ্কের অবনমন ΔT_f হয়। যদি K_f দ্রবের ক্রায়োস্কপিক ধ্রুবক হয়, তবে -

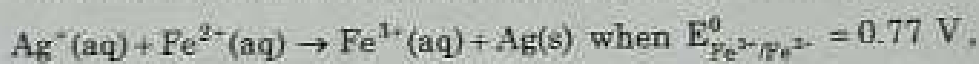
(A) $\Delta T_f = \frac{K_f \times w_2 \times 1000}{M_2 \times w_1}$

(B) $\Delta T_f = \frac{K_f \times w_2 \times 100}{M_2 \times w_1}$

(C) $\Delta T_f = \frac{K_f \times w_1 \times 1000}{M_2 \times w_2}$

(D) $\Delta T_f = \frac{K_f \times w_1 \times 100}{M_2 \times w_2}$

106. The standard cell potentials of the galvanic cell for the electrochemical reaction

$E_{\text{Ag}^+/\text{Ag}}^{\circ} = 0.80 \text{ V}$ is

উপরোক্ত বিদ্যুৎ রাসায়নিক বিক্রিয়াটির বাবে গেলভেনী কোষের প্রমাণ কোষ বিভব হ'ল

(A) -0.03 V

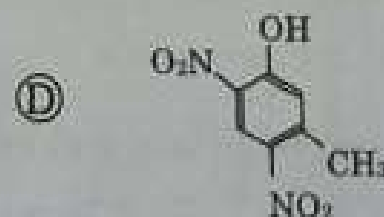
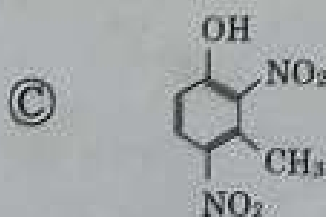
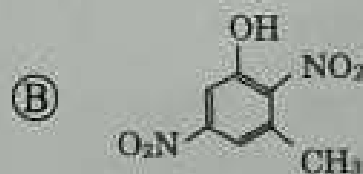
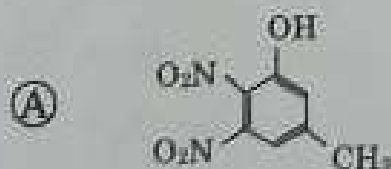
(B) 0.03 V

(C) 1.57 V

(D) -1.57 V

107. Write the structure of the major product formed in dinitration of 3-methylphenol

3-মিথাইলফিনলের ডাই নাইট্রেশনের উৎপন্ন হওয়া মুখ্য যৌগটো হ'ল

89. Electronic configuration of a transition element 'X' in +3 oxidation state is $[Ar]3d^5$. The atomic number of the element is

এটা মৌল 'X' ৰ +3 জাৰণ অৱস্থাৰ ইলেক্ট্ৰনিক বিন্যাস হ'ল $[Ar]3d^5$ । মৌলটোৰ পারমাণবিক সংখ্যা হ'ব -

(A) 25

(B) 26

(C) 27

(D) 24

90. The coordination number, oxidation state and the number of d electrons of the metal in the complex $[Co(NH_3)_5(CO_3)]ClO_4$, are respectively

$[Co(NH_3)_5(CO_3)]ClO_4$ যৌগত ধাতুটোৰ সমন্বয় সংখ্যা, জাৰণ সংখ্যা আৰু d -ইলেক্ট্ৰনৰ সংখ্যা যথাক্ৰমে -

(A) 6, 3, 6

(B) 7, 2, 7

(C) 7, 1, 6

(D) 6, 2, 7

91. When 2-bromobutane reacts with alcoholic KOH, then the product is

2-ব্ৰম'বিউটেনে এলক'হলীয় KOH ৰ সন্মত বিক্রিয়া কৰি উৎপন্ন কৰা উৎপাদক হ'ব -

(A) equimolar mixture of 1-butene and 2-butene

1-বিউটিন আৰু 2-বিউটিনৰ সমন্বয়'লাৰ মিশ্ৰ

(B) predominantly 2-butene

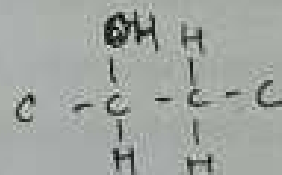
প্রধানতকৈ 2-বিউটিন

(C) predominantly 1-butene

প্রধানতকৈ 1-বিউটিন

(D) predominantly 2-butyne

প্রধানতকৈ 2-বিউটাইন

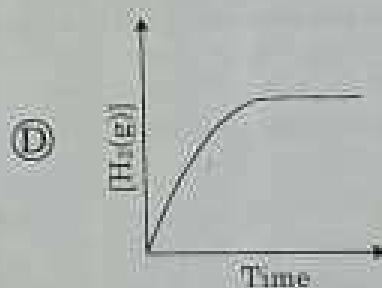
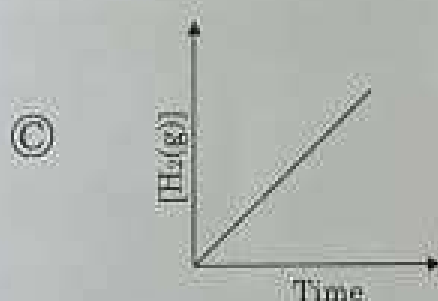
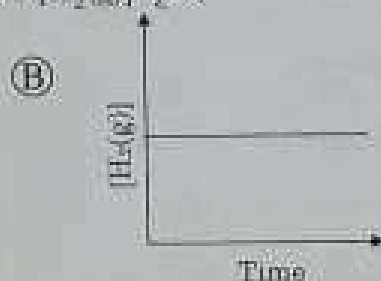
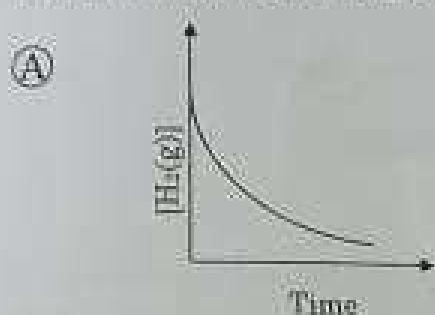

84. Consider the following equilibrium system

Which of the following graphs represents $[\text{H}_2(\text{g})]$ after equilibrium has been established?

জনাব কোনটো বেলা চিত্ৰই সাম্য প্ৰতিস্থিত হোৱাৰ পিচত $[\text{H}_2(\text{g})]$ বুচাই

85. The mole fraction of gas in the solution is

ধৰত গেছৰ মৌল ভগ্নাংশ

(A)

proportional to the partial pressure of the gas over the solution

থকা গেছখিনিৰ আংশিক চাপৰ সমানুপাতিক

(B) proportional to the partial pressure of the gas in the solution

গেছখিনিৰ আংশিক চাপৰ সমানুপাতিক

(C) proportional to the square of the partial pressure of the gas over the solution

ওপৰত থকা গেছখিনিৰ আংশিক চাপৰ বৰ্গৰ সমানুপাতিক

(D) proportional to the square of the partial pressure of the gas in the solution

থকা গেছখিনিৰ আংশিক চাপৰ বৰ্গৰ সমানুপাতিক

95. Conversion of alkyl halide ($R-X$) to a primary amine is carried out with the help of

এককিল হেলাইড এটাৰ পৰা 1° এমাইন এটা পাবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা বিক্ৰিয়াটো হৈছে

(A) Cannizzaro reaction

কেনিযাৰ' বিক্ৰিয়া

(B) Tischenko reaction

টিচেনভো বিক্ৰিয়া

(C) Hofmann bromamide method

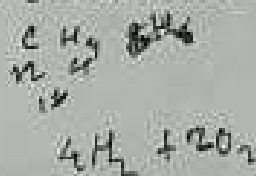
হ'ফমেন ব্ৰ'মাইড পদ্ধতি

(D) Gabriel phthalimide synthesis

গেব্ৰিয়েল বেলামাইড পদ্ধতি

96. The amount of water (g) produced by the combustion of 32 g of methane is

32 g মিথেনৰ দহনৰ ফলত উৎপন্ন হোৱা পানীৰ পৰিমাণ হ'ব

(A) 18 g

(B) 36 g

(C) 54 g

(D) 72 g

97. The increasing order of size for the ionic species Na^+ , F^- , O^{2-} , Mg^{2+} is

তলৰ আয়ন সমূহৰ আকাৰৰ উৰ্দ্ধক্রমটো হৈছে

(A) $Na^+ < F^- < O^{2-} < Mg^{2+}$

(B) $Mg^{2+} < Na^+ < F^- < O^{2-}$

(C) $O^{2-} < Mg^{2+} < Na^+ < F^-$

(D) $O^{2-} < F^- < Mg^{2+} < Na^+$

98. For the following transformation, the reduction half reaction is

তলৰ পৰিবৰ্তনটোৰ বাবে অৰধিক্ৰান্তিত বিক্ৰিয়াটো হ'ব

(A) $Sn^{2+} \rightarrow Sn^{4+}$

(B) $Sn^{2+} \rightarrow Hg^{2+}$

(C) $Hg^{2+} \rightarrow Hg_2^{2+}$

(D) $Hg^{2+} \rightarrow Sn^{4+}$

99. The orbital angular momentum of an electron in $2p$ orbital is

$2p$ অবস্থিতিতে থাকা ইলেকট্রন এটার অবস্থিতি কোণিক ভরবেগ হৈছে

(A) $\hbar/4\pi$

(B) zero (শূন্য)

(C) $\hbar/2\pi$

(D) $\sqrt{2} \hbar/2\pi$

100. If temperature of a liquid is raised, surface tension of the liquid

তরল এটার উষ্ণতা বৃদ্ধি করিলে, তরলটির পৃষ্ঠটান

(A) increases

(B) decreases

বড়ে

কমে

(C) remains the same

(D) decreases to 0°C

একে থাকে

শূন্যতৈল হ্রাস হয়

101. Which of the following statements is not correct for boric acid?

বরিক এচিডর বাবে তলর কোনটো উক্তি শুদ্ধ নহয় ?

(A) it is soluble in hot water

ই গরম পানিতে দ্রবণীয়

(B) it acts as a tribasic acid

ই এটা ত্রিভাসিকীয় এচিড হিচাবে কাম করে।

(C) it has a planar structure

ইয়ার এটা সমতলীয় গঠন আছে।

(D) it acts as a monobasic acid

ই এটা একভাসিকীয় এচিড হিচাবে কাম করে।